

Voorstel vernieuwde functie ‘Sociaal Werker in het ziekenhuis’ ter vervanging van IFIC referentiefunctie ‘medewerker sociale dienst’ (Code 5073, 5074, 5076)

Algemeen doel van de functie ‘sociaal werker in het ziekenhuis’

Het sociaal werk in het ziekenhuis heeft tot doel om het welbevinden en de leefomstandigheden te verbeteren van patiënten en/of mensen uit hun directe omgeving die ten gevolge van ziekte, behandeling of opname geconfronteerd worden met problemen, veranderingen en beperkingen die zij niet op eigen kracht het hoofd kunnen bieden. De problemen en de hulpverlening kunnen liggen op psychosociaal, relationeel en/of sociaal-maatschappelijk-juridisch vlak.

(1) activiteiten en taken die opgenomen zijn in de IFIC referentiefunctie maar geen deel uitmaken van het takenpakket van de sociaal werker in het ziekenhuis

(2) activiteiten en taken die deel uitmaken van het reguliere takenpakket van de sociaal werker in het ziekenhuis maar die ontbreken in IFIC referentiefunctie ‘medewerker sociale dienst’

Activiteiten ‘sociaal werker in het ziekenhuis’	IFIC-referentiefunctie ‘medewerker sociale dienst’ (1)	Voorstel tot opmaak ‘sociaal werker in het ziekenhuis’ (2)
Psychosociale hulpverlening	<ul style="list-style-type: none"> - Leert de patiënten/bewoners zich autonoom op te stellen door hen bewust te maken van hun ziekte of handicap en deze te aanvaarden - Verzekert een permanentie van de sociale dienst om de patiënten/bewoners te helpen in geval van problemen die betrekking hebben op hun verblijf - Biedt de patiënten/bewoners ondersteuning in de periode van nabehandeling, gedurende het weekend en bij de terugkeer naar de familie 	<p>Voert ondersteunende en begeleidende gesprekken met de patiënt en/of belangrijke naasten over de psychosociale, relationele en emotionele impact van het ziek zijn, het verblijf en/of de behandeling in het ziekenhuis.</p> <p>Begeleidt patiënten en naasten als vertrouwenspersoon.</p>
	Komt tussen in crisissituaties	Biedt ondersteuning en begeleiding bij normale verwerkingsprocessen (bv. slecht-nieuwsgesprek, bij verlieservaringen ...) en bij

		<p>keuzes over de behandeling, de zelfredzaamheid en de levenskwaliteit van de patiënt.</p> <p>Staat in voor crisisinterventie zowel binnen als buiten de kantooruren (avonden, weekends, feestdagen) Cave: wachtsysteem is niet in alle ziekenhuizen uitgerold.</p>
	Bemiddelt tussen de patiënten/bewoners, de familie, de instelling en/of de administratieve en juridische diensten	Bemiddelt als onpartijdige derde in conflictsituaties en versterkt het wederzijds begrip tussen de patiënt, zijn omgeving en het behandelende team.
	Leert de patiënten/bewoners een proactieve houding aan te nemen	Spreekt het probleemoplossend vermogen van de patiënt en zijn omgeving aan om te komen tot effectieve probleemoplossing of verandering van de leefomstandigheden. <i>(patient empowerment /herstelgerichte zorg)</i>
	Onthaalt de patiënten/bewoners en hun familie bij hun aankomst in de instelling	/
<i>Toegevoegde activiteit</i>		<p>Voert ondersteunende en begeleidende gesprekken met de patiënt en/of belangrijke naasten rond levenseindevragen en vroegtijdige zorgplanning. Meer bepaald zet de sociaal werker zich in op het identificeren van de wensen en voorkeuren die belangrijk zijn voor patiënt zijn toekomstige zorg en het bespreken van zorgdoelen. Het gaat om de inzet van een cruciale, proactieve rol in zorgplanning waarbij doorverwijzing naar andere beroepsgroepen (psychologen, pastor, ...) een samenwerkingsverband kan zijn.</p>

Onderzoek, rapportering en registratie	Verzamelt gegevens over de patiënten/bewoners, hetzij door ter plaatse te gaan, hetzij per telefoon, hetzij via bevraging van andere collega's binnen de instelling, hetzij tijdens een onderhoud voorafgaand aan de hospitalisatie of bij opname	Voert een psychosociaal onderzoek (via gerichte vraagstelling en observatie) met aandacht voor de leefomstandigheden, het netwerk en de draagkracht van de patiënt en zijn omgeving.
	/	Komt tot een adequate sociale diagnose en een concreet hulpverleningsplan gebaseerd op de huidige en toekomstige behoeften van de patiënt en zijn omgeving.
	/	Kadert vanuit een systemische benadering de sociale context van de patiënt naar de betrokken zorgverstrekkers.
	<ul style="list-style-type: none"> - Maakt een rapport over elke patiënt/bewoner en actualiseert het - Neemt deel aan multidisciplinaire vergaderingen waarop de toestand van de patiënten/bewoners besproken wordt - Verzekert de contacten met externe instanties (vb. OCMX, mutualiteiten, advocaten, rusthuizen) en rapporteert mondeling of schriftelijk aan hen. 	Rapporteert in het multidisciplinair patiëntendossier. Deelt gegevens met externe zorgverstrekkers en diensten, rekening houdend met GDPR en het beroepsgeheim.
	/	Registreert sociaal werk interventies en stelt sociale gegevens ter beschikking ten behoeve van onderzoek en beleid.
	Zorgcoördinatie en sociaal casemanagement	/
	Houdt gesprekken met de patiënten/bewoners en hun familie voor opname of ontslag	Begeleidt en ondersteunt de patiënt en zijn naasten vanaf de (pre-) opname naar een voor hen maximaal haalbare ontslagsituatie (ontslagmanagement en impact op de 'bedbezetting').

	Neemt deel aan de werkvergaderingen van de dienst, waar gediscussieerd wordt over de problemen van de patiënten/bewoners en over hun eventuele overplaatsing naar andere diensten.	Maakt deel uit van het interdisciplinair team en vervult een brugfunctie tussen de patiënt, het ziekenhuis, zijn omgeving en in relatie met externe partners.
	Zoekt naar dienstencentra en systemen ter ondersteuning van de patiënten/bewoners (bv. huishoudelijke hulp, verpleegkundige bijstand, herstellingssoorten ...)	Kent de verschillende verwijzingsmogelijkheden en verwijst gericht door naar zorgpartners binnen en buiten het ziekenhuis.
	/	Werkt bij complexe zorgvragen een zorgplan uit voor patiënten en hun omgeving om continuïteit van zorg te garanderen en heropnames te vermijden.
	/	Brengt formele en informele netwerken van de patiënt en zijn omgeving in kaart, maakt er gebruik van en versterkt waar nodig.
	/	Werkt interdisciplinaire samenwerkingsprocessen uit op patiënten- en organisatieniveau, dit zowel binnen en buiten het ziekenhuis op frequente basis. (interne/transmurale/externe zorgcoördinatie)
Concrete hulpverlening	Geeft raad aan de patiënten/bewoners (bv. over de mogelijkheden van een sociaal onderzoek en over de meest aangepaste oplossingen)	Informeert en adviseert de patiënt en belangrijke naasten omtrent sociale rechten, voorzieningen, tegemoetkomingen en de extramurale hulpverlening.
	Cfr algemeen doel Ific referentiefunctie 'medewerker sociale dienst': "Het bijstaan van de patiënten/bewoners op psychosociaal, educatief en administratief vlak teneinde hun verblijfsomstandigheden te verbeteren."	Zet in om de bestaansvoorwaarden te verbeteren op verschillende levensdomeinen van de patiënt.

	Helpt de patiënten/bewoners bij het invullen van diverse formulieren (zoals aangifte van inkomen, aanvraag tot schadeloosstelling ...)	Ondersteunt en faciliteert de aanvraagprocedure tot het bekomen van diverse sociale tegemoetkomingen en uitkeringen en gerechtelijke beschermingsmaatregelen (bv. aanvraag bewind),.
	Bemiddelt tussen de patiënten/bewoners, de familie, de instelling en/of de administratieve en juridische diensten	Bemiddelt tussen de patiënt en de bevoegde instanties omtrent sociaal, financieel en juridisch administratieve aspecten gekoppeld aan de ziekte of het ziekenhuisverblijf.
	/	Verwijst door naar en/of werkt samen met diverse externe organisaties (RVA, OCMW, ...).
Educatie en preventie	Leert de patiënten/bewoners hun geld te beheren	Niet van toepassing
	Geeft raad aan de patiënten/bewoners (bv. over de mogelijkheden van een sociaal onderzoek en over de meest aangepaste oplossingen)	Informeert en adviseert patiënten en hun omgeving m.b.t. rechten, tegemoetkomingen en sociale voorzieningen op maat van hun situatie en hulpvraag.
	Organiseert activiteiten voor groepen met gelijkaardige problemen	Organiseert en geeft info- en educatie-sessies voor specifieke patiëntengroepen.
Belangenbehartiging	Verdedigt de belangen van de patiënten/bewoners wat betreft sociale zekerheid, belastingen, logies	Vertolkt en ondersteunt de belangen van de patiënt(engroep) op verschillende fora en ten aanzien van verschillende stakeholders.
	/	Werkt drempelverlagend in de toegankelijkheid van de zorg, bv. door een tolk in te schakelen voor anderstalige patiënten.
<i>toegevoegde activiteit</i> Signaalfunctie (intern en extern)	/	Herkent wederkerende problemen bij patiëntengroepen, onderneemt acties door structurele tekorten in regelgevingen en voorzieningen op te sporen, te benoemen en te melden aan het ziekenhuis en

		beleidsmakers. (politiserend werken)
toegevoegde activiteit Bijdragen aan kwaliteitsverbetering in het ziekenhuis	/	Draagt bij aan beleidsontwikkeling over gebruikersparticipatie, het ontwikkelen van protocollen en praktijkrichtlijnen.
		Neemt deel aan interne en externe werkgroepen en eerstelijns-overleg in functie van betere zorgorganisatie.
toegevoegde activiteit Deskundigheidsontwikkeling	/	Ontwikkelt de eigen deskundigheid via intervisie/supervisie, het opvolgen van actuele tendensen en het volgen van vorming/opleiding.
		Reflecteert over het eigen handelen in functie van professionele groei.
		Draagt bij aan de ontwikkeling van het beroep door kennis en ervaringen te delen met collega's en studenten, door het geven van vorming en een bijdrage te leveren aan de opleiding van sociaal werkers en andere zorgberoepen. (referentie functie)

CRITERIA	Criteria die opgenomen zijn in de IFIC referentiefunctie.	Criteria die deel uitmaken van het reguliere takenpakket, maar die ontbreken in IFIC referentiefunctie.
Kennis en kunde	Opleiding conform de wettelijke vereisten van toepassing voor de uitoefening van de functie; Bezit administratieve vaardigheden	Geeft interne opleiding aan patiëntengroepen en/of medische en paramedische diensten inzake afdelings specifieke materie. Bezit organisatietalent om het werk in functie van prioriteit te behandelen.

	<p>Bezit een goede kennis van de aandoeningen van de patiënten/bewoners</p> <p>Bezit een goede kennis van de organisatie van de instelling en van de externe organisaties (OCMW, de mutualiteiten, verzekeringsmaatschappijen)</p>	
Leidinggeven		<p>Neemt binnen het hulpverleningsproces de autonomie op in functie van belangenbehartiging voor de patiënt.</p> <p>Neemt als sociale discipline in een team zelfleiderschap op. (profileringsrol)</p> <p>Neemt een leiderschapsrol op in zake stagebegeleiding.</p>
Communicatie	<p>Bezit luistervaardigheden</p> <p>Begeleidt de patiënten/bewoners en hun naasten op psychosociaal gebied</p> <p>Neemt in multidisciplinaire werkgroepen (bv. met arts en verpleegkundigen) deel aan patiënt-/bewonerbesprekingen</p> <p>Wisselt informatie uit met uiteenlopende administratieve en juridische instanties en diverse dienstencentra van de externe organisaties (OCMW, de mutualiteiten, verzekeringsmaatschappijen)</p>	<p>Zet sterk in op ziektebeleving, zowel bij patiënt als bij het netwerk van de patiënt.</p> <p>Communiqueert duidelijk en objectief in groep en verdedigt eigen standpunt.</p>
Probleemoplossing	<p>Helpt de patiënten/bewoners bij het oplossen van hun sociale en administratieve problemen</p> <p>Bespreekt de complexere of andere problemen gerelateerd aan de patiënten/bewoners binnen het multidisciplinair werkoverleg</p>	<p>Neemt gepaste acties bij complexe casuïstiek waarbij het huidige zorglandschap geen gepaste oplossingen kan bieden.</p>
Verantwoordelijkheid	<p>Staat in voor de uitvoering van de sociale en administratieve begeleiding van de toegewezen patiënten/bewoners</p>	<p>Neemt initiatieven binnen de eigen dienst werking, binnen de eigen teamwerking (optimalisaties) die</p>

	Gaat discreet om met vertrouwelijke informatie	eventueel gelinkt zijn aan externe samenwerkingen.
Omgevingsfactoren	<p>Af en toe contact met besmettelijke ziekten</p> <p>Werken aan een beeldscherm (<80%) is vereist voor het uitoefenen van de functie</p> <p>Regelmatig persoonlijk contact met ziekte, lijden of dood</p> <p>Regelmatig contact met verbaal of fysiek agressieve personen.</p>	<p>Regelmatig contact met besmettelijke ziekten</p> <p>Werkt in een zeer stressvolle omgeving met een hoge werkdruk en een grote turnover van patiënten waarbij de confrontatie met inhoudelijk zware casuïstiek een continu gegeven is.</p>